

DOMOVINE

S. C. Licealna knjižnica
Poljanska c. 2 dr. gimn.
Ljubljana.

Oglasi:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev,
uračni 1'20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K.
Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravištvu „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno 3 K, štetletno 9 K, polletno 18 K,
celoletno 36 K.

Narodna skupščina bo delala!

Z razmerami v naši narodni skupščini smo lahko zadovoljni. Ker vsak dan se jasnejše vidi, da so bili v veliki zmoti oni krivi preroki, ki so govorili, da naš parlament ne bo delazmožen, da se bodo radikalci in demokrati med sabo sprli takoj po sprejetju ustave in da potem ne bo potrebne večine za delo.

Ni treba posebej omenjati, da so bili naši klerikalci v vrstah teh prerokov. Njihovo časopisje je vedno razširjalo najrazličnejše laži o nesoglasjih v vrstah vladine večine in namigavalo, da kmalu pride njihov dan — dan. Ko bodo klerikalci zopet na vladi, ker za tem se gre njim največ.

Vsi ti upi so bili prazni. Med radikalci in demokrati ne samo da ni nobenih nesoglasij, temveč se dela na tem, da se odnošaji med obema strankama še bolj utrdijo in postanejo še pristranejši in da se okoli teh dveh najmočnejših strank zberejo tudi manjše skupine, ki jim je do resničnega dela za ljudstvo in državo.

V Beogradu se dela sedaj na ustvaritvi trdne zveze vseh onih strank, ki resnično zastopajo koristi ljudstva in hočejo državo čimprej urediti. Do te zveze bo tudi prišlo in ona bo tako močna, da klerikalci in njihovi zavezniki ne bodo mogli ovirati dela v narodni skupščini.

Tega dela je veliko, narodna skupščina ne sme zapravljati dragocene časa z mlatenjem prazne slame in ljudstvo bo moralo pri prvi priliki obračunati z onimi brezvestnimi poslanci, ki mislijo, da so jih volilci zato poslali v narodno skupščino, da tam ovirajo vsako delo onih, ki imajo voljo delati. Mi imamo še danes v različnih delih države različne zakone in to je ena glavnih ovir razvoju in napredku. Ti zakoni se morajo izenačiti, doli v Macedoniji morajo biti enaki zakoni kot v Bosni, na Hrvaškem ali Slovenskem. Vladna večina tudi pridno dela na tem in

upati je, da bomo kmalu dočakali dan izenačenja vseh zakonov.

Narodna skupščina se je rešila komunističnih poslancev, katerim je razveljavila poslanske mandate, ki so jih porabljali samo zato, da so delali zgago in pripravljali zarote. Več teh komunističnih poslancev so tudi izročili sodišču in nad vse zanimivo je, da se ti junaki z jezikom vedejo pred sodiščem prav strahopetno, ker se pač zavedajo svoje krivde.

Komunistično vprašanje je sedaj, to se lahko reče, pri nas odpravljeno in oni, ki so bili od komunističnih hujskačev zapeljani, lahko vidijo ne samo to, da so imeli komunisti prav grde namene, temveč tudi to, da je država dosti močna, da onemogoči razdiralno delo takih brezvestnih hujskačev.

V splošnem se razvijajo razmere pri nas čisto pravilno in v dobri smeri. Slabe posledice vojne, na katerih trpi cela Evropa, zelo otežujejo delo, ali ako se vse delavoljne stranke združijo, kar se bo gotovo doseglo, bo šlo delo hitreje od rok in v nekaj letih bodo gospodarske in druge razmere občutno izboljšane. Zato pozdravljamo stremeljenja večinskih strank v narodni skupščini po rednem in temeljitim delu, ker ako bodo dali poslanci lep zgled, bo tudi drugod zginila delamrznost, ki je največ kriva slabim razmeram, ki so po vojni zavladale povsod in tudi pri nas.

Največje težave smo že premagali. pa bomo premagali tudi še preostale, pa naj hujskači še tako ovirajo delo na ureditvi razmer. Velika večina ljudstva je razumna dovolj, da se na hujskače ne ozira in prišel bo čas, ko ostanejo hujskači — popolnoma sami, ker jih nihče več ne bo hotel poslušati, ker narodna skupščina bo delala in vsakdo bo sprevidel, da je to delo več vredno kot go-drnjanje hujskačev.

Resne besede hujskačm.

Mariborski škof je pozdravil slovenskega pokrajinskega namestnika z besedami, ki zaslužijo, da jih objavimo, kajti one so resen opomin onim klerikalnim hujskačem, ki v soglasju z boljševičskimi morilci napadajo vse, kar je dobrega in plemenitega v naši državi.

Mariborski škof je z jasnimi besedami odločno obsodil hujskanje klerikalnega časopisja od «Slovenca», «Novega Casa», «Domoljuba» in «Straže» ter jim utisnil na čelo pečat lažnjivcev in hujskačev proti blagostanju naroda.

Besede, ki jih je govoril mariborski škof pred pokrajinskim namestnikom so jasen dokaz, da so tudi trezni elementi med duhovščino uvideli, kam pelje zločinstvo hujskanja klerikalnega časopisja, ki se prav nič

ne razlikuje od načina boljševičkega pisanja! Tako klerikalci kot komunisti, ki ne žele drugega nego živeti od žuljev onih, ki res delajo, so dobili odgovor iz ust mariborskega škofa, ki je reke:

«Prečislani g. minister in pokrajinski namestnik! Dovolite dobrohotno, da izpregovorim, kakor dopoldne v deputaciji levantinske duhovščine, zdaj pri bratski gostbi nekoliko pozdravnih besed.

Z izredno radostjo nas je svoj čas napolnil obisk presvitlega regenta prestolonaslednika Aleksandra v našem zalem mestu Mariboru. Danes pa se veselimo, da je prišel prečislani gospod kraljevi namesnik v naš Maribor, ki je čeni tako ljub in drag, ker je obenem tudi sedež nadpastirjev lavantinske vladikovine, ki bo v kratkem in sicer leta 1928. slavila 700letnico svojega obstoja. S

tem posetom je naše lepo razcvitajoče se mesto iznova pridobilo na ugledu in slovesu. Mi izrekamo preblagemu gospodu pokrajinskemu namestniku iskreno zahvalo za njegovo, četudi le kratko bivanje v naši sredini ter živo želimo, da odnese g. minister prav prijetne vtise iz glavnega mesta slovenske Štajerske. Tej zahvali pridajam zagotovilo naše udanosti in zvestobe, poslušnosti in ljubezni do Nj. Vel. kralja Petra I. in Nj. Vis. prestolonaslednika in regenta Aleksandra. Naše vodilo in ravnilo bo vselej znamenito evangelijsko naročilo «Dajte Bogu, kar je božjega, in kralju, kar je kraljevega!» Omenjene važne dolžnosti in čednosti nam narekuje zdrava pamet; saj brez avtoritete ni urejene družbe. Nalaga nam jih prvak apostolov: «Boga se bojte, kralja častite, njegove oblastnike čislajte!» Uči nas jih odlok presvetega apostola narodov: «Vsakdo bodi poslušen višji oblasti, ne nam, marveč oblasti, kakor so od Boga!» Mi ljubimo troimeno krasno kraljevino in njenega vladarja po v obče znanem reku: «Ni dobro mnogovladje; eden bodi vladar, eden kralj, ki mu da Kronov sin (t. j. Bog) žezlo in pravico, da kraljuje». Stari Homer — pravijo, da je bil slep, če je bilo njegovo telesno oko mrtvo, je bilo pa njegovo duševno tem živejše, bistrejše in jasnejše. Že Homer, pravi, je videl, kako v senci resnice dobivajo vladarji svojo oblast od zgoraj. —

Sprejmite nadalje visokospoštovani g. kraljevi namestnik zatrdilo, da hočemo po svojih močeh složno in vzajemno z zakonitimi oblastmi delovati za miren razvoj in srečen procvit krasne kraljevine, kakor za blaginjo in dobro srečo lepe naše domovine. Program naš je evangelij božjega miru in krščanske ljubezni. V dosego teh svojih dobrih in najboljših namenov sem prepričan o vaši sopomoči in podpori, kakor zavetju visoke vlade. Naposled prosim milega Boga, kakor sem to danes storil pri sv. maši, ki sem jo služil na god Marije Snežnice, da Vas, prečislani g. minister, neprestano podpira s svojo vsemogočno milostjo v visokem, pa tudi težavnem, ter dolžnosti in odgovornosti polnem poklicu in poslu. Zelim Vam blagoslova božjega v najzvrhanejši meri. V tem domoljubnem duhu in zmislu povabim vse ljube sogoste — da z menoj vred zakličemo: Bog varuj in čuvaj še mnoga dobra in zdrava in vesela leta precejšenega g. ministra in kr. namestnika! Jaz sem govoril, nebo pa me sliši in usliši! —»

Te lepe besede mariborskega škofa bi morali prečitati vsi oni hujskači po prižnicah, ki ne znajo drugega nego hujskati!

Pričakujemo pa, da bo mariborski škof z delom dokazal, da so mu prihajale besede iz srca!

Romunisti v državni službi.

Dnevno se čita v različnih časopisih, da izstopajo različne vodilne osebe iz komunistične stranke, ki izjavljajo: da so skoz in skoz nedolžne ovčice, in niso prav nič krive na zločinih zapeljanih nerazsodnih elementov. Toda kdo bi bil danes tako naiven, da bi verjel trditvam teh, včeraj še krvoločnih komunistov, in če stokrat prisegajo, da zapuščajo komunistično ladjo samo iz tega razloga, ker se njih načela ne strinjajo s komunističnim terorjem; če prav je poslednji samo naravna posledica oziroma prva točka njih evangelija; pač pa je vsakemu jasno, da je to samo navidezna komedija, čije glavni junaki se domišljajo s tem prikriti dosedanje, k zločinu navajajoče delovanje, in se istočasno odtegniti za-služeni kazni.

Ker se pa čestokrat sliši, da je svet poln nevernikov, bo najbrže prav težko najti človeka, ki bi veroval čudežu, da se je v grozni julijski vročini 1921. leta spremenilo čez noč toliko in toliko komunističnih Savlov v ravno toliko apostolov — Pavlov; dočim niti šolarčki ne bodo hoteli verjeti pravljici, da se spremene podgane, ko zapuščajo potapljačo se ladjo, v golobe.

Dosedanje izkušnje nam v polni meri potrdijo, da so skoraj brez izjeme, vse komunistične osebnosti, ki so izstopile iz komunističnih vrst, nadaljevale svojo razdorno, zločinsko delovanje — eni napol tajno, drugi tajno in tretji pod drugo firmo.

Ljudstvo je doslej z upravičeno nejevoljo obsojalo nerazumljivo popustljivost vlade napram tem državnim zločincem; toda te mere je več kakor dovolj; ljudstvo zahteva, da se s komunisti kot največjimi sedanjiimi državnimi zločinci enkrat za vselej temeljito obračuna, in se pri tem nikakor ne prizanaša bežecim podganam; kajti ravno ti so največji krivci, razen tega pa tudi največji brezznačajnejši. Takih elementov je pa žal celo danes še cela vrsta v državnih službah, med katerimi so celo najbolj zagrizeni prvoboritelji komunizma, ki so nekateri iz komunističnih vrst izstopili, a delajo tajno zato tem intenzivnejše, in to celo na državne stroške in pod zaščito državnega činovništva. Ravno ti činovniki so najškodljivejši zločinci; tajne teroristične organizacije so prvi sad njih temnega delovanja. Država pa redi te gade na državne stroške, kar je politična pogreška, ki se mora nemudoma popraviti.

Ljudstvo odobrava in zahteva najstrožje odredbe proti vsem razdornim elementom, pri čemer pa ni nikakor prezreti «državne komuniste».

Naše državno uradništvo, ki je v času najtežje krize držalo uzorno disciplino, ki je do danes z ginljivo ljubeznijo in udanostjo do naroda in države, z največjo požrtvovalnostjo vršilo težko službo pri najneugod-

nejših razmerah, in tako pripomoglo, da je mlada, šibka država vso kritično dobo do sprejetja ustave sijajno premagala, ponovno dviga svoj glas, da se temeljito sčistijo njih vrste od prevratnih komunističnih elementov, kateri so razdirali našo sveto narodno delo in stem onečastili stan državnih uradnikov.

Upravičeni poziv na osrednjo in pokrajinsko vladno, kakor na naše poslance gre za tem: da se z zakonom «o zaščiti države» načeloma onemogoči komunistom (tudi bivšim) vstop v državno službo in da se ravno tako načeloma vse komuniste, tudi tajne (bivše) komuniste — in če ti storjati zatrjujejo, da so danes nedolžne ovčice — takoj brezizjemno odslovi iz državne službe.

Politični pregled.

V Beogradu so se vršila pogajanja za

sporazum med demokrati in radikali,

ki so pa bila odložena, kar nikakor ne pomeni, da se ni mogla dobiti podlaga za sporazum. Nasprotno, ta podlaga je dana in stari voditelj radikalne stranke, njen ustanovitelj ministrski predsednik Pašić, da je ta sporazum neobhodno potreben in v korist države, ker samo na ta način bo mogla narodna skupščina uspešno delati. Lahko smo torej brez skrbi: narodna skupščina bo nemoteno delala, ker bo imela močno delavno večino.

Ves jugoslovanski narod odobrava vladine

odločne ukrepe proti komunistom, samo naši potuhneni klerikalci še dalje dajejo komunistom potuho. Pomagali jim sicer ne bodo s tem prav nič, ampak to bi radi dosegli, da bi dosednji komunisti vstopili v njihove vrste in jih na ta način pomnožili in ojačili. So pač zelo otročji ti klerikalci, ko mislijo, da bo to njim v kako korist, ampak značilno je za klerikalce, da iščejo povsod pomoči, kjer mislijo, da bi jo lahko dobili. S komunisti jim res ne bo veliko pomagano, njim nobena reč na svetu ne more več pomagati, ker so jo s svojo hinavsko politiko preveč zavozili in jim nihče več ne veruje. S komunisti bo pa že obratunala država s pomočjo razumnega ljudstva, ki je veselo, da se je rešilo komunistične more.

Z Italijo še vedno ni prišlo do končnega sporazuma v nekaterih vprašanih in te dni je prišel v Beograd

reški voditelj Zanella,

katerega stranka je dobila pri volitvah v reško ustavotvorno skupščino veliko večino glasov in bo potemtakem Zanella najbrže predsednik reške vlade. On in njegovi pristaši so za prijateljski sporazum z Jugoslavijo in sporazum bi se gotovo že dosegel, ko bi ne stala vmes Italija, ki drži Reko v rokah s svojim vojaštvom in ne dopušča, da bi se Reka uredila kot samostojna država. Seveda bo morala Italija prej ali slej odnehati, saj je ona sama zahtevala ustanovitev reške države in bo morala to samostojnost tudi spoštovati.

V veliki zadregi se nahaja naša sosedinja

Bolgarija zaradi razorožitve,

ki jo mora izvršiti v najkrajšem času na ta način, da razpusti svojo armado in jo zamenja z 12.000 najemniki. Na Bolgarskem, ki je kmetiška država in ni dosti brezposelnih ljudi, je pa težko dobiti 12.000 ljudi, ki bi prostovoljno služili 12 let kot najemniki v armadi in tako se uteg-

ne zgoditi, da ostane Bolgarija popolnoma brez armade, ker vojaško dolžnost mora po določenih mirovne pogodbe odpraviti in njeni sosedje zahtevajo z vso odločnostjo izpolnitev vseh določil mirovne pogodbe.

Na maloazijskem bojišču še vedno zmagujejo Grki

in Turki se jim ne morejo več upirati. Grki imajo baje namen, zasesti tudi Angoro, ki je glavno mesto uporne turške vlade Kemal-paše in tudi Carigrad, kjer se nahaja prava turška vlada. Verjetno je, da se Grkom vse to tudi posreči, ker Turki so odrezani od vsega sveta, od nikoder ne morejo dobiti ne orožja in ne municije in drugih vojnih potrebščin. Seveda, Grčija za sedaj lahko zmaga, ker ima proti sebi samo Turke, ampak njena politika bo vseeno doživela prej ali slej popolni polom, ker jemlje v svojo posest mesta in kraje, ki jih zahtevajo za sebe še z večjo pravico drugi narodi, ki sedaj pač mirno gledajo na grška osvajanja, lepega dne bodo pa zahtevali svoje pravice in Grčija bo doživela še prav slabe čase.

Na Ruskem se dogajajo zadnje čase čudne reči in

mrtvaški zvon zvoni boljše vizmu,

katerega voditelji že sami uvidevajo, da so doigrali, da so pač znali zrušiti stare uredbe, po njihovih načrtih se pa Rusije ni moglo urediti in v tej nekdanji žitnici Evrope vlada danes lakota, od katere umirajo milijoni. Boljševiki so sprevideli, da sami proti temu ne morejo ničesar ukreniti in izročili so vso skrb posebnemu odboru, v katerem se nahajajo zastopniki vseh političnih strank. Ta odbor ima takorekoč neomejeno polnomoč in to pomeni konec, ali pa vsaj začetek konca boljševiške strahovlade na Ruskem! Ljenu hoče baje oditi v Italijo in tudi drugi voditelji boljševikov se pripravljajo s svojimi družinami — na odhod v inozemstvo. Tem se ne bo slabo godilo, ker imajo dosti nakradenega zlata in dragocenosti, ampak ubogi ruski narod še dolgo ne bo ozdravil od težkih ran, ki mu jih je zadal boljševizem, ker uničeno je vse gospodarsko življenje in vse se bo moralo graditi — od začetka. To je dober pouk tudi za one naše ljudi, ki so se dali zapeljati od lepih besed komunističnih agitatorjev in so šli za komunisti. Rusija nam je preteč vzgled, kam pripelje narode in države komunizem in koliko se mora pretrpeti, predno se komunizem zatne sam s svojo nespobnostjo. Pomilujemo bratski ruski narod, da je moral ravno on prenesti na svoji koži neuspele poskuse komunistov, da bi na svoj način uredili državo.

Dopisi.

Iz Škofje Loke. Na podlagi § 19 tisk. zakona hočejo naše pobožne uršulinke dokazati svetu naenkrat svojo nevtralnost v političnem oziru. Zatrjujejo namreč, da ne rujejo in niso nikdar ruvale proti Sokolstvu. Ali se vam ne zdi, da to nasprotuje oni zapovedi, ki pravi: Ne laži! Najbolj čudna in smešna pa je trditev, da so vse uršulinke zavedne Slovenke, torej tudi one, ki niso niti zmožne slovenskega jezika! Malo več resnicoljubnosti bi pač lahko pričakovali od hčerk sv. Uršule! Vprašamo vas pa edino le-to: Se li ni v šoli prepovedalo otrokom zahajati k Sokolskemu naraščaju? Se li ni šikaniralo otrok naprednih staršev na naravnost nesramen način s hudobnim duhom itd. Vam je li še v spominu slučaj s hčerko tukajšnjega uglednega trgovca g. Calarija? Se

li ni sprejelo v samostan učiteljico samo pod tem pogojem, da se ne bo nikdar udeležila sokolskih prireditiv? Se li niso udeležile učenke sprejema župnika izključno z belo-rumenimi zastavicami. Nista li m. Bernardina in Alacocque Wagner Nemki in Molinaro Italijanka? Odgovorite nam to, ali pa si poiščite pot k sodišču, dokazov imamo dovolj, vsled česar mirno zapisujemo to golo resnico! Sicer pa upamo, da je uvedena preiskava, za katero ste sami zaprosili, kakor trdite, (če ni bila zaprosena uže prej od nas — kaj mislite?) ki bo prinesla precej materijala na dan. Konečno še pribijamo, da je bila notranja šola v uršulinskem samostanu do osvobojenja strogo nemškega značaja. Sedaj seveda bi se zamorec rad opral, pa je precej črn! — Kaplan Lipče je postal zelo bojevit. Naprednjake kliče na korajžo raz prižnice, kjer se čuti varnega pred zaušnico, ki bi mu prav pristojala za njegovo ostudno hujskanje. Čeravno doma nekje tam od Vipave, nima toliko narodnega poguma, da bi šel med svoje rodne brate, ki ječe pod italijanskim jarmom. S prebiranjem pisem iz zasedenega ozemlja občinstvu ne boste dokazali posebne narodne požrtvovalnosti! Sicer se pa govori, da nas boste zapustili. Srečno pot! Solze bodo pa točile nekatere punce!

Dobrova. Odkar pašuje na Dobravi kot župnik Peter Hauptman, nastal je tak vihar, da nimamo drugega kakor prepire, tožbe in sovraštvo in kmalu se bo dogodilo, da niti dva sosedu ne bodeta živela več v prijateljstvu. Njegovo najljubše delo je, hujskati sosedu proti sosedu in prešati iz revnega ljudstva denar. Kot predsednik posredovalnega urada bi moral pač drugače skrbeti za svoje v dušno pastirstvo mu izročene ovčice, ne pa tako, kakor sedaj dela. Denarja mu ni nikdar dovolj in tako je zahteval od nekega delavca, da mu mora za spregled oklicev plačati znesek 2.000 kron češ, da so to stroški za papežovo delo. No konecno se je mož zadovoljil za to mukotrpno delo s zneskom 310 kron. Mi svetujemo župniku Hauptmanu, da naj se konecno vendar zave, da je tako njegovo delovanje vsem drugim podobno, božjemu namestniku pa ne. Mesto da bi oznanjeval ljubezen in mir, seje sovraštvo in prepir. Ni se potem čuditi, če je vera v nevarnosti, vsaj jo njeni pristaši sami spravljajo ob kredit.

Iz Tržišča na Dolenjskem. Poštenemu človeku, ki pozna razmere, se gabi, če prebere članek v «Slovenecu» z dne 6. avgusta t.l. pod naslovom: Nasilje samostojnežev v Tržišču na Dolenjskem in podobnega v zadnjem «Domoljubu» in jih primerja z dejstvi, ki obstoje in drže. Samo malo nepristranskega pojasnila, ne mogoče v odgovor Slovincu ali Domoljubu, temveč le iz namena, da bi se temu ali onemu ne zmedla geografična lega in bi si nazadnje res predstavljali Tržišče kot kako arnavtsko zaselje, kjer režejo jermenja s poštnih ljudi in pa tudi zato, da bo vedela javnost, koliko je slon večji od muhe. Dejstva so tu in ta drže za pametne in poštene ljudi neizpodbitno: Poštni urad je za našo in sosedne občine tako vidno važen in potreben, da menda ni treba tega utemeljevati. Dosedanji poštni lokal ni odgovarjal predpisom in poštno ravnateljstvo je stavilo dvojen izhod: preskrbeti drug lokal ali pa izgubiti poštni urad. Dalje pa ni treba nobenih drugih pojasnil, kakor da je županstvo zaseglo lokal v hiši hranilnice, ki je edino primeren in odgovarjajoč predpisom; vsled tega ne bode trpela hranilnica in posojilnica prav

nobene škode, kakor je ni doslej, ko je gledala dolgo vrsto let prav ta lokal prazen, ga pozneje dala v najem mizarju, a hranilnica je medtem delovala v farovžu, kjer se bo lahko tudi poslej lepo razvijala v lepih in obsežnih prostorih. Tako je in če pravi kdo da to ni prav in pravično, sam ni pravičen. Najbolj smešno in otročje neumno je pa to, da dopisnik bolestno zavija oči in hoče postaviti javnosti kot krivico, če je županstvo obvarovalo občino pred izgubo poštnege urada in stem napravilo ljudstvu veliko korist, medtem pa nikogar za najmanjši novc oškodovalo. Če kdo trdi drugače, je zloben, in v svoji brezprimerni nadutosti misli, da mu bode sam namestnik brisal solze in menda celo meni, da namestnik komaj čaka, kdaj mu bo kak dopisun v Slovincu ali prav neslanem Domoljubu pokazal, kako se naređi iz muhe — slona. Gospod z gmajne in pišec članka v Slovincu, bodita vsaj malo stvarna, resna, resnicoljubna in pa krščansko pravična, pa bomo lepo živeli.

Planina pri Rakeku. Kakor povsod drugod, kjer so Italijani izpraznili naše ozemlje, se so ljudje veselili tako tudi tukaj. Navdušenje je bilo povsod, kjer so okusili italijansko svobodo. Ali kako hitro so zopet pozabili nekateri da so svobodni, ker nič ne bero ali k večjemu «Domoljuba» ali «Bogoljuba». Ti ne vedo nič kako je po svetu, kako se godi njihovim bratom pod Italijo in Avstrijo. Tudi planinski Nemci so se zopet začeli šopiriti, to so razni Hoffmanni, Lenassi, Calista in par drugih. Z velikim trudom smo dosegli, da se je ustanovila podružnica Jugoslovenske Matice, za kar gre hvala g. šolskemu vodju F. Nepokoju in gđnam učiteljicam Kalmus in Pogorevec, ali žal tudi zato so ljudje postali hladni, mar so njim bratje, kateri živijo še pod tujim jarmom, samo da so oni prosti in svobodni. Od kod ta vzrok ni težko dognati, prva katera se je pustila izbrisati iz J. M. je farovška kuharica, druga je prednica Marijine družbe, nečakinja gerenta Urbasa, katerega tudi ni videti ob državnih praznikih v cerkvi kot zastopnika občine, zahaja pa vedno v župnišče in je orodje župnikovo. Župnik sam misli da je za kmeta dosti, ako ve, kdaj je treba dati biro v žito ali denarju. V tem oziru je točen in pobira biro celo za kaplana, katerega ni, in tudi nobeden pri njemu ne ostane. Tako je ljudem računal, ko je šel v Garčerevec s sv. popotnico, a ko so se ljudje vendar pritožili da Boga prodaja, je bil zopet tako natančen, da je denar sam nazaj prinesel. Sedaj je bila birma in je že poprej rohnel, da morajo biti botri in botre katoliški in verni in da morajo biti vsako leto pri spovedi, če pa je to zahteval tudi od Windischgrätzove, ki je bila tudi botra, a je protestantinja, to je vprašanje. Kaj bi počel, ako bi bila gospa Windischgrätzova pravoslavne vere? Potem gotovo ne bi bila botra! No za denar se vse stori; tako je pokopal dne 7. marca 1921. nekega uradnika, kateri je izvršil samomor, s cerkvenimi obredi v blagoslovljeni zemlji, ker je plačal. Med tem, ko je leta 1918. 8. januarja od slabosti nagle smrti umrl 70letni starček brez zadnje popotnice, dobil je njegov sin sledeči dopis: «Ker knezoškofijski ordinat ljubljanski cerkvenega pokopa umrlega ni dovolil, tedaj oskrbite, da bo pravočasno pokopan na neblagoslovljenem delu pokopališča. Župni urad v Planini 8. januarja 1918. Lavšin, župnik.» — Omenjeni starček je po zatrdilu svojega sina, delal tlako za cerkev sv. Duha ko so zidali in dal še po vrhu 5 gld., to je, da kadar bo umrl mu bo zastoj zvonilo. Ali si-

romak je bil pokopan brez zvonjenja in duhovna, na neblagoslovljenem delu pokopališča, kakor je ukazal župnik, obenem pa sinu zabičal, ako bo kdaj govoril o tem, potem ima opravila z njim. Seveda takrat je bila še stara klerikalna Avstrija, a sedaj brije drugi veter, ki bo zapihal tudi župniku, ker vsaka stvar ima svoj konec in tudi župnikovega paševanja mora biti konec.

Gospodarstvo.

Izvoz živine. Kakor je znano, je svoj čas, ko je bil dr. Korošec minister prehrane, bila vpeljana velika izvozna carina na živino in meso. Dr. Korošec, vodja SLS je svoj predlog utemeljeval s tem, da se je bati, da bodo tujci, če bodo cene nizke, pojedli vso našo živino. Navajajoč deloma napačne številke po številu živine, je takratni minister prehrane prepričal ministrski svet, da je vpeljal visoko izvozno carino za živino in da je izvoz nekaterih vrst živine sploh bil dolgo časa prepovedan. Odkar so bile zadnje volitve, so prišli v ministrstvo iz Slovenije pravi zastopniki kmetijskega ljudstva, ki so takoj zahtevali, da je treba izvozno carino na živino in meso popolnoma odpraviti. Pri tem so zadeli na velike težave vsled napačne prehranjevalne politike klerikalnih voditeljev, tako da je bilo mogoče vsakih par mesecev doseči korakoma zniževanje carin. Ko je bil dr. Kukovec trgovski minister je dosegel veliko znižanje, da na ta način pride več zaslužka našemu živinorejcu, odkar pa je poljedelski minister gospod Pucelj, se neprestano trudi, da se popravi krivica, katero je svoj čas Slovenska ljudska stranka povzročila našemu živinorejcu. Pod vtiskom suše, ki uničuje krmila za živino, je minister Pucelj dosegel, da je ministrski svet predložil parlamentu znova tako veliko znižanje izvozne carine za živino, da bo naše blago moglo konkurirati na inozemskem trgu in bo na ta način vsaj nekaj olajšave dosežene za našega kmeta. Kadar JDS ali SKS doseže kak velik uspeh, se vsede kak klerikalni poslanec k mizi in piše pismo v Beograd. To pismo dene v »Domoljuba« in pravi, da je on dosegel to, za kar so se trudili ministri in poslanci JDS in SKS. Najbolj smešen je v tem oziru štajerski jezuit Hohnjec. Nam je znano, če kak minister pismo dobi od Hohnjeca, da ga kar slabosti, obhajajo, ker ve, kako ta mož sovraži Srbe in kako samo državi polena meče, da bi pri tem kaj rešil za klerikalce. Kar v Beogradu priporočijo klerikalci, je vsled njihove nesrečne politike že v naprej pokvarjeno.

Vinogradarska posvetovanja. Dne 30. julija je bila sklicana vinogradarska anketa hrv. slav. gospodarstvenega društva v Zagrebu, da razpravlja, kako bi se omogočil izvoz našega vina v inozemstvo. Anketa, ki ji je predsedoval Miroslav Kulmer, je stvorila sledeče zaključke, ki jih je poslala kompetentnemu ministrstvu, kr. pokr. namestniku in poverjeniku za narodno gospodarstvo v Zagrebu: 1.) da se sklone s Češkoslovaško glede izvoza vina analogen dogovor, kot ga je sklenila Italija s Češkoslovaško. 2.) da se popolnoma ukine izvozna carina na vino. 3.) da se znižajo železniški tarifi za vino, ki je določeno za izvoz, in nadalje za transport sodov. 4.) da se v bodoče podeljuje davčne ugodnosti samo za take nove nasade vina, ki se uredijo na tleh, ki so prikladna samo za kulturo trte. 5.) da se s subvencijo odpomore ustanoviti agenturo na zadrugarski osnovi, v svrhu propagande za naša vina v inozemstvu, posebno z velesejmi. 6.) da se

z zmernimi železniškimi tarifami in hitrim transportom omogoči kar največji eksport svežega grozdja.

Posledice suše na Štajerskem. Polja in travniki po hribovitem terenu in na dravskem polju so čisto obžgana. Krompir, grah in koruza se strašno suše. Boljše izgledajo livade in polja v dolinah na podnožju gor in na močvirnatih zemlji. V mestih se čutijo težke posledice suše: zelenjave prihaja na trge le malo in še ta je vedno dražja. Cene sena so poskočile za polovico. Edino vinogradi stoje povprečno zelo dobro.

Ogromna škoda v okolici Skoplja. Šele sedaj so zbrani podatki o strašni škodi, ki jo je povzročila toča v okolici Skoplja. Samo v okolici Skoplja znaša škoda po minimalni cenitvi okoli 8 milj. dinarjev. Posebno so trpele občine: katlanovska, hasanbegovska, brnarska, bunardižiška in mirkovačka. Škoda je naravno tudi v drugih občinah ogromna. Žitna polja in tobačni nasadi so uničeni.

Francosko-srbski konsorcij je prosil vojno ministrstvo za koncesijo gradnje treh velikih tvornic za izdelavanje orožja, municije in kmetijskih strojev. Ker so uslovi za to koncesijo povoljni, se pričakuje v najkrajšem času ugodno rešitev, in se bo takoj nato pričelo z gradnjo teh treh tvornic.

Nepovoljni izgledi češke pivarske industrije. Izvoz češkega piva v inozemstvo je silno otežkočen, tako da bo vsak izvoz skoro nemogoč. Visoka češka valuta, velike carinske tarife in stroški imajo za posledico, da je izvoz v Avstrijo skoro nemogoč. V Italijo se ne more izvažati z ozirom na visoko carinsko takso, obstoja pa upanje, da bo trgovinski ugovor ratificiran in da nastopijo neke olajšave, ki bodo omogočile izvoz. V druge države je izvoz tudi iz istih razlogov zelo otežkočen.

Nabava železa in strojev za Rusijo. V prvi polovici leta 1921 je sovjetska vlada uvozila 2.5 milj. pudov železne robe, 1.1 milj. p. poljedelskih strojev, 105.900 p. jekla, 205.156 pudov cevi, 368.930 p. materiala za železnice, 141.735 p. instrumentov itd. Od tega je uvozila Nemčija 19 odstotkov, Anglija pa skoro 31 odstotkov. Iz navedenih števil je razvidno, da uvaža Rusija sorazmerno male množine železnih izdelkov in strojev iz inozemstva.

Znižanje tarifov za promet v Sredozemskem morju. Parobrodna društva v Trstu, ki negujejo promet v Sredozemskem morju, bodo te dni znižala tarife za blagovni promet. Tako je blagovni promet četrte tarifne klase v Aleksandrijo in Port-Said znižan na 60 zlatih frankov za tono. Za luke v Črnem morju bodo uvedene iste tarife kot za luke Sredozemskega morja.

Železniške pristojbine v Rusiji. Od 1. julija je uvedena v Rusiji nova železnična tarifa. Povprečno so se pristojbine znižale za 400 odstotkov. Za vožnjo iz Moskve v Petrograd se plača 140.000 rubljev, iz Petrograda v Kijev pa 600.000 rubljev. Za vožnjo s tramvajem v Petrogradu se plača 20 rubljev. Povišanje cen sovjetski vladi ni prineslo nobenih koristi, ker se v Rusiji ne potuje mnogo, večina potnikov pa se vozi brezplačno. Vsled tega je prišlo tudi do velikih izgredov, ljudstvo se je uprlo, razrušilo kolodvore in skladišča.

PROTI NAŠIM OBRITNIKOM.

Obrtni stan je poleg kmečkega najvažnejši stan v državi. Pridna roka obrtnika vstvarja od dne do dne nova bogastva. Obrtnik je za državo vir dohodkov. Premoženje obrtnika

je majhno, a s poštenim trudom pridobljeno. Posebno v naši ožji domovini, kjer kmetija ne more preživeti vsega ljudstva je obrtni stan prevladujoč.

JDS je izza poslednjih volitev napela vse moči, da obrtnemu stanu pomore iz vojnih težav na zeleno vejo. Zato je predvsem povdarjala potrebo samopomoči. Ustanovila je obrtniška društva in zadruga ter denarne zavode. Že prepregajo celo našo deželo strokovne obrtniške organizacije. Shod se vrši za shodom, da se vzbudi samozaveš obrtnega stanu. JDS je v Beogradu na delu, da čim prej dobimo enoten obrtni red. Ona je kljub ljutemu odporu komunistov olajšala slabe posledice osemurnega delavnika in je na tem, da popolnoma obračuna z napačnimi socialnimi gesli, ki pod krinko delavskega varstva hočejo ubiti konkurenčnost male obrti. Započeta je akcija za bolniško in starostno zavarovanje mojstrov in z novim proračunom bode država odprla kreditni vir, da se povzdigne mala in srednja obrt. V carinski politiki se je pred vsem poskušalo dobiti olajšave za obrtnike.

V tej akciji je nemilo zadela važen del našega obrtniškega stanu zahrbitna akcija narodno socialne stranke, ki je od češke narodno socialne stranke dobila velike množine čevljev, da jih pod ceno razpeča v Sloveniji in tako vdari čevljarstvo industrijo in obrt. S prvimi tremi vagoni je imela začeti dalekosežna akcija, ki bi pritislila našega obrtnika, da bi moral pod ceno prodajati. Češko tovarniško blago naj bi se pod izrednimi pogoji vsililo, da se s tem odtegne zaslužek čevljarjem obrtnikom in delavcem.

Človek se prijema za glavo, ko opazuje to nesrečno politiko narodno socialne stranke. Nerazumljiva je na prvi pogled. Tistim pa, ki vejo da narodno socialna kakor komunistična stranka živi samo od nezadovoljnosti, je takoj razumljivo, zakaj se vporablja take metode. NSS in komunizem bi brez nezadovoljnosti, ki godrnja nad vsem in se jezi nad državo, sploh ne mogli obstojati. Čim ljudstvo sprevidi, da je treba delati in da pošteno delo država uvaža je konec komunistov in narodnih socialcev, ki vspevajo kakor močvirne strupene cvetke samo tam, kjer stoji gnjilobna voda. Nezadovoljstvo treba, če ni drugače umetno vstvariti. V Žireh in Trzinu in v vseh krajih, kjer cvete čevljarstvo obrt pridigujejo komunisti, da bi morali biti zaslužki mnogo večji, krivda pa je na državi in na demokratih, če stvar ne gre. Na drugi strani pa ravno isti ljudje vozijo iz Češkega cenejšo fabriško robo, da nam uničijo čevljarje obrtnike in čevljarje delavce domačine.

Proti tem poizkusom moramo ostro protestirati in treba je da si obrtniške organizacije prepovejo vsako nesolidno konkurenco od strani narodno socialne stranke, ki bi rada uničila pošten stan, zato ker nče trobiti v njen počen rog. Obrtniki in delavci, poženite od svojih pragogov malkontentske zabavljace, pa naj pripadajo komunistom ali pa narodnim socialistom.

Beleške.

»Domoljub« za komuniste. »Domoljub« se je odkrito izjavil za komunistično stranko, češ da je vladni boj proti komunistom nasiljen. Počel je, kako sta Brejc in Remec meseca aprila 1920 vpoklicala na pomoč srbsko vojaštvo, da je stražilo »Katoliško tiskarno«, škofijsko palačo in Brejčevo stanovanje. Pri dotičnem

naročilu sta rekla, da naj se nikar ne pošlje morda slovenskih vojakov, ampak samo Srbe, če mogoče iz Makedonije, ki ne poznajo klerikalne stranke od blizu. Takrat sta Brejc in Remec dala streljati na komuniste. Bilo jih je 11 mrtvih, danes pa jih brani »Domoljub«.

»Domoljub« brani tudi znanega narodno-socialnega voditelja Peska, ki ga vlada ni potrdila za župana v Ljubljani, ker so se mu dokazala razna nemoralna dejanja. Tak mož seveda našim klerikalcem dopade. Noben greh ni katoliškemu moralistom grd dovolj, da ga ne bi opravičili, če to kaže klerikalni stranki.

Največja ničla med klerikalnimi poslanci je gospod Škulj iz Dolenje vasi pri Ribnici. Zato pa se tembolj hvali samega sebe v »Domoljubu«. Dasi je znana stvar, da je koncesijo za tresiranje železnice za Kočevje-Brod izposloval poslanec g. dr. Žerjav, sedaj povsod razlaga gospod Škulj, da je to njegovo delo. Tudi za krošnjarje iz vsega kočevskega okrajnega glavarstva je demokratiški poslanec g. dr. Žerjav dosegel od Italijanov, da bodo mogli v vsem bivšem avstrijskem primorju krošnjariti. Čudno, da gospod Škulj ni razglasil že sedaj, da je to izključno njegov uspeh.

Katoliške shode sklicujejo klerikalci po deželi. Najpoprej so molitve in litanije, potem pa pride hujškanje proti državi in klerikalna politika. Somišljeniki, poročajte nam o govoricah katoliških huiškačev, da moremo vso državo seznanjati z nevarnostjo, katera ji preti od brezdomovinskega klerikalizma.

Cerkveni zvonovi in vojno posojilo ne dajo klerikalcem miru, ker vedo, da so ravno oni v teh zadevah najbolj oškodovani slovensko ljudstvo. Kot na komando so slovenski duhovniki trgali iz zvonikov bronaste zvonove in jih s pasjo udanostjo poklanjali avstrijski vojaški upravi, da je vlivala iz njih topove za boj proti Rusiji in Srbiji. Kje je imela avstrijska vlada boljše priganjace za vojna posojila nego med duhovščino, ki je raz prižnic in v spovednicah agitirala za avstrijsko vojno posojilo, na predloge in pritiske župnikov so ljudje podpisovali vojna posojila, na priganjanje župnikov se so zadovoljevali občine, samo da podpišejo vojna posojila. Iz cerkev so pobrali zvonove, ki jih je plačalo ljudstvo, za vojna posojila so nakradli ljudstvu iz žepa denar... vse so žrtvovali Avstriji. — Sedaj so pa ravno ti klerikalci najpredržnejši, prihajajo na dan z nesramnostmi in zahtevajo, da naj naenkrat naša vlada vrne cerkvam one zvonove, ki so jih Avstrijci prelili v kanone, da naj jugoslovanska vlada vrne ona posojila ki so jih župniki izprešali za Avstrijo iz žepa našega ljudstva. Večje nesramnosti si je pač težko zamišljati. To je ravno tako kot ona povest o tatu, ki je kradel, pa potem teče po cesti in kriči: držite tatu! Mi pa ugotavljamo: slovenska duhovščina je zapravila cerkvene zvonove, slovenska duhovščina je zapravila sto in sto tisoče narodnega premoženja za vojna posojila, od nje naj zahteva ljudstvo obračun!

Sokolski domovi. Po vsej naši deželi živahno Sokolsko gibanje. Tudi kmečko ljudstvo uvideva, da se može in žene pa tudi naša deca pri Sokolu vzgaja nad vse pošteno in da kar je sokolskega je kremenito in jedernato. V zelo mnogih krajih naše ožje domovine se dvigajo Sokolski domovi. To ni prav klerikalizmu, ki se Sokolstva boji, kakor hudič križa. 12 škofov se je vsedlo in napisalo pastirski list zoper Sokole. Po vseh cerkvah so meseca julija brali velika

obrekovanja proti Sokolstvu. Kmetje so povsod pazljivo poslušali pastirski list, vendar so zmajevali z glavami, češ, kako je mogoče, da Kristusovi namestniki tako neprevidno lažejo. Oni pravijo, da se mladina pri Sokolih kvari, mi pa vemo, da se lepo vzgaja in da tudi klerikalni stariši svojo deco rajše pošiljajo v Sokolski kakor v čukovski naraščaj. Kmetje so takoj sprevideli, da je zopet enkrat bila zlorabljen cerkev v politične namene. V Radovljici zidajo Sokolski dom. Takoj po prečitaniu pastirskega lista se je oglasilo veliko zavednih kmetov pri radovljiškem Sokolu in so izjavili, da edini pravi odgovor na škofovske pastirske liste je ta, da je treba zastopiti zvozniki opeko in les za Sokolski dom. Tako se imamo zahvaliti takozvanim jugoslovanskim škofom, da je Sokolskemu domu brezplačno navožen ves material.

Novosti.

Davkarske šole v Beogradu. Ravnateljstvo neposrednih davkov ministrstva financ je odločilo, da otvori v Beogradu davkarsko šolo, v katero se bo sprejelo 120 dijakov. Kandidati morajo imeti 6 do 8 razredov gimnazije. Po vstopu se morajo izkazati z zdravniškim izprijemalom o njih zdravstvenem stanju. Poleg tega se morajo obvezati, da bodo šolo vestno obiskovali, dovršili in stopili v državno službo. Šolanje se vrši na državne stroške. Razpisane bodo za siromašne dijake tudi štipendije. Rok za prijavo je določen do 15. avgusta, šolsko leto pa prične 1. septembra.

Škandalozne poštni razmere na Koroškem. Iz vseh krajev dežele prihajajo pritožbe, da pošte ne dostavljajo slovenskih pošiljatev, zlasti da prav pogosto »konfiscirajo« naš list in namesto, da bi ga dostavili naročnikom, mu odkazejo taka mesta, da ga naslovljenci nikdar ne dobe v roke. Tudi na reklamacije se nekatere pošte ne ozirajo. Ker je tako postopanje poštinih organov povsem nedopustno in naravnost kaznivo, prosimo naše čitatelje, da vse tozadevne pritožbe z natančnimi podatki pošljejo na naslov »političnega in gospodarskega društva« v Celovcu, Viktringer Ring 26, I. nadstr., ki bo potem naših poslancev poskrbelo, da se dotični poštni funkcionarji pošteno pouče o svojih uradnih dolžnostih, obenem pa poročajte imena takih poštinih uradih tudi listu, da bo javnost izvedela, kje se opravlja poštno službo »Heimatsdienst«.

— **Župnik — hujskač.** Te dni se je vršila pred ljubljanskim sodiščem obravnava proti župniku na Velikih Poljanah Nikolaju Stasinskemu. Župnik, ki se je izkazal tudi pred sodiščem kot zagrizen sovražnik naše države, je obtožen, da je hujskal ljudstvo proti državi in sicer v gostilni pri »Kozaku« v Ljubljani in pa na kolodvoru v Ribnici. Pred vsem je strahovito zabavljaj zaradi svoječasnega ukinjenja vrednosti železnega denarja. Opozorjen od dr. Klepca, da naj se dostojneje izraža, je opetovano ponovil besede: »To pa drži, da so nas Srbi naravnost ogoljufali, ker so kar čez noč ukiniteli železni

denar. To so nas naravnost ogoljufali, ukradli so nam iz žepa. Udarjal je s pestjo po mizi in trdil le v enomer svoje. Končno je razžalil doktor Klepca, z besedami: »sicer še pošena družba, samo eden je advokat«. Žalil ga je še dalje, ko mu je dr. Klepec zagrozil, da ga toži. — Na kolodvoru v Ribnici pa je govoril javno sledeče: »No, sedaj smo pod srbsko peto in godi se nam še slabše kot preje«. — Župnik se uprav z zvito in sladko hinavščino zagovarja, da ni toliko govoril, kar pa je rekel, je res. Bil je razburjen in malo vinjen. Laska se, da je bil vedno velik srbofil, obenem pa se izkaže, da je bil najstrastnejši predvojni klerikalec, ki je imel ozke in intimne zveze s šusteršičem in Lampetom, kar dokazuje dotična korespondenca, ki se je prebrala. Ker tri priče niso prišle k obravnavi in je drž. pravdnštvo zahtevalo njihovo zaslišanje, je bila obravnava preložena na 19. avgusta. Dve priči je kaznovalo sodišče ker nista prišli k obravnavi vsako na 500 kron globe in poravnavo stroškov obravnave.

— **Obsodba veleizdajnikov.** V Zagrebu se je končal vrlo zanimiv političen proces proti frankovskim izdajalcem dr. Šušflaju in drugim. Obširni dokazilni material je pokazal, kako nizkotno, podlo in brez izbire sredstev, so rovali ti temni frankovski elementi proti največjemu idealu vseh Jugoslovancev, proti ujedinjenju naše jugosl. kraljevine, ki smo si jo ustvarili s tolikimi krvavimi in gmotnimi žrtvami. Dr. Milan Šušflaj je bil obsojen na 3 in pol leta ječe, ostali obtoženci so bili obsojeni v ječo od 6 mesecev do 3 let. Trije obtoženci so bili oproščeni zaradi pomanjkanja dokazov. Obravnava je jasno dokazala, da so stali ti frankovski prvaki, razdiratelji v največjem stiku z madžarskimi revolucionarnimi elementi, ki so hoteli zrušiti vsak red, uničiti in strmoglaviti našo kraljevino v propad. Njihov namen je bil, uprizoriti na Hrvatskem revolucijo, ki bi dala priliko tujim zagrizenim avstromadžarskim elementom razbiti našo državo.

Kako vojaki na naši meji ropajo. Kako nekateri obrekujejo, kar je našega, dokazuje ta-le slučaj: Dne 30. aprila t. l. je ovadil Janez Merschner, tesar v Šimdorfu pri Ljutomeru na okrajno glavarstvo v Radgoni, da sta ga prejšnji dan na potu proti domu dva srbska vojaka ustavila. Večji izmed njiju mu je nastavljal puško, dočim mu je manjši odvzel iz notranjega žepa suknje ves denar in sicer 12.075 K. Na podlagi te ovadbe, ki je mimogrede omenjeno, alarmirala vse nemške oblasti, sta bila oddana v zapore redova Stanković in Mladenović, katera sta kritičnega dne vršila patroljno službo. Oba sta odločno zanimala vsako krivdo. Kljub temu sta se nahajala del časa v preiskovalnem zaporu. Končno se je po dolgotrajnih poizvedbah izkazalo, da je Merschner rop samo fingiral. Merschner prizna, da je to ovadbo nalašč napravil, v resnici, da je to omenjeno vsoto v veseli kvartopirski družbi zaigral in zapil, kar se je tudi izkazalo za izmišljeno. Merschner pravi, da je to ovadbo napravil vsled prigovarjanja drugih. Okrožno sodi-

šče v Mariboru ga je zaradi hudo delstva obrekovanja obsodilo na 10 mesecev težke ječe. Koliko je še takih slučajev!

KAKO SE OBVARUJEŠ TIFUSA IN GRIŽE.

Bodi vedno snažen in umit; pred vsako jedjo in kadar prideš iz stranišča, si umij z vodo in milom roke; ne primi nikdar jedi z umažano roko. —

Sadje moraš vedno dobro umiti in olupiti predno ga zaužiješ, istotako moraš salato zelo dobro umiti.

Pazi strogo na snago v hiši in okoli hiše; stranišča in gnojišča je treba večkrat na teden dobro posuti z živim apnom.

Ne hodi v hiše, kjer leži bolnik bolan za tifusom ali grižo, dokler ni ozdravljen in ni hiša razkužena.

Bolnik mora ležati vedno sam v svoji lastni sobi.

V to sobo ne sme stopiti nihče drugi kakor samo oseba, katera streže bolniku.

V bolniški sobi mora biti vedno pripravljena:

a) posoda s triodstotno lizolovo raztopino (2 žlici lizola na 1 liter vode), v kateri se mora oseba, ki streže bolnika, vselej umiti roke, kadar se je dotaknila bolnika, postelje, nočne posode itd.

b) posoda z živim apnom, katerega se primeša eno dobro pest odpadkom bolnika; kajti v blatu in vodi se nahaja največ povzročiteljev tifusa in griže.

Vsi prebivalci okužene hiše morajo uživati samo kuhana jedila in piti samo prekuhano vodo.

Pokončavati se mora muhe in drugo mrčes, katera prenaša kali bolezni od nesnage na človeka in jedi.

Razno.

* »Ljubezniva« ženka. Pred kratkim je imelo mariborsko okrajno sodišče opravka z zanimivim rodbinskim romanom. Neki vdovec s štiri otroci se je pred par leti poročil z mladim dekletom, s katerim je imel še dva otroke. Spomladi se je njegova žena seznanila z nekim 17letnim mladeničem, s katerim je sklenila ljubavno razmerje. Posledica je bila, da se je hotela svojega moža iznebiti. Napisala si je sama pismo, v katerem so jo vabili starši na obisk in ga pokazala možu. Določeno nedeljo sta se oba zakonca odpravila na pot preko Drave. Na približno 30 m visoki skali, ki se spušča blizu Ruš strmo proti Dravi, je žena zagledala cvetlice in prosila moža, naj ji jih natrga. Mož je to tudi hotel storiti. Ko pa je šel po robu, ga je žena nenadoma pahnila v prepad. Mož je padel sicer v vodo, vendar pa so ga po hudem naporu rešili. Orožniki so ženo, ki je bila še tako predrzna, da je hotela moža, potem ko se je rešil, še objeti, takoj aretirali in se je vršila te dni razprava. Tu pa se je mož svoje žene usmilil in preklical svojo prvotno izpoved, da ga je pahnila žena v prepad, narkar jo je sodišče oprostilo.

× Štiri žene za funt čaja. Vse na svetu se je podražilo, samo cena žen pri Eskimih se ni dvigni-

la. Tako je mogoče pri njih kupiti štiri žene za funt čaja in malo tobaka. Pri Eskimih je sploh prodaja in zamenjava žen nekaj zelo pogostega. Tako je ena tamošnjih lepotic v kratkem času šestkrat menjala svojega lastnika. Dvakrat je bila prodana za funt čaja, dvakrat za malo količino mleka, enkrat za zavojček tobaka, a enkrat celo za kožo od slanice. Po običaju Eskimov lahko mož vedno zopet odkupi prodano ženo, ako da zanjo dvakrat toliko, za kolikor jo je prodal. Kakor se torej vidi, žene pri Eskimih niso preveč drage.

Ženski kotichek.

Črvi v cvetličnih loncih se zatro, ako se skuha nekoliko pelina z razdrobljenim divjim kostanjem. Ko se ta voda zmalači, zalije se z njo zemlja v loncu. Čez nekaj minut se prikažejo črvi na površju, kjer se pobero in pokončajo.

Cvelice v oknih. Ako v sobi v hudi zimi ne kuriš, zmrznejo ti cvetlice. Če jih pa pokriješ s papirjem, ti ne pozebejo.

Pepel je dobro gnojilo za vsako rastlino, istotako tudi za cvetlice.

Kako razsvetliti po noči bolniške sobe? Petrolejke niso za rabo v bolniških sobah, ako se nazaj privijejo, goré sicer z malim plamenom, razvija se pa pri tem mnogo škodljivih plinov. Najboljša za razsvetljavo je katerakoli sveča. Natrosi okoli stenja razdrobljene soli in gorela bo čisto malo in tudi zgorelo je ne bo veliko. Mali košček sveče zadostuje za celo noč.

Vinski madeži se odpravijo iz obleke, ako se v mlačni vodi razstopi nekoliko vinskega cveta (Weinstein) ter se madež v to raztopino pomoči. Madež navadno izgine takoj.

Parni kotel. Inž. Ovidon Gulič. Jugoslovanska knjigarna je pričela z izdajanjem »Znanstvene knjižnice«. Prvi zvezek obravnava predmet iz tehniškega sveta. Ali je to morda znak, da nastaja pri nas zanimanje tudi za tehniško vedo? To bi bilo razveseljivo znamenje in tudi potrebno bi bilo, če hočemo pripraviti industrijskizacijo naše pokrajine. Pričujoča knjižica s slikami obravnava na jedrnaat način parne kotle. Pisatelju se je posrečilo opisati najznačilnejše sisteme parnih kotlov in navesti pri vsakem sistemu njegove bistvene lastnosti in njegovo najprimernejšo uporabo. Knjižica je posebno potrebna za onega, ki ima neposredno opraviti s parnim kotlom in naj si je to kurjač, delovodja ali gospodar. Knjigo moremo toplo priporočati. — Vezan izvod velja 40 kron.

Varčna gospodinja
rabi edinele

GAZELA MILO

ki je najboljša
in najcenejša!

Delniška glavnica:
K 30.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerva: okrog
K 10.000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. **Izdaja:** Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovaške kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.